

Dovednosti a znalosti, k jejichž získání by mělo směřovat doktorské studium

Oblast	Dovednost	Bližší popis	K čemu je taková dovednost užitečná?	Hlavní aktivity
"věda a výzkum"	zvolit téma a zformulovat otázky	schopnost samostatného vyhledávání vhodných témat k řešení, jejich struktura a nalezení konkrétních problémových okruhů	součástí práce vědce je i (relativně) samostatná volba vhodných témat k řešení – takových, která jsou relevantní, nosná, která jsou přiměřenou intelektuální výzvou, mají potenciál přinést něco užitečného pro další bádání či použití	disertace; publikace
		schopnost položit si v rámci problémového okruhu konkrétní užitečnou otázku – identifikovat v rámci tématu relevantní právní problém či problémy, položit si vhodné otázky a podle toho stanovit cíl práce (který spočívá zpravidla v zodpovězení této otázky)	psát o nějakém tématu samoúčelně nemá smysl; analýza sama o sobě není cílem, ale nástrojem; vždy je třeba zaměřit se na nějakou (užitečnou) otázku, na kterou práce odpoví; tato otázka je v ideálním případě simulací (či reálným odrazem) otázky, se kterými se bude setkávat absolvent (v souladu s profilem absolventa)	
	zvolit vhodnou metodu	volba vhodné metody pro řešení dané otázky (jde o otázku zodpověditelnou doktrinárními metodami, nebo budou potřeba i nějaké empirické metody?) a schopnost její aplikace	aby dokázal vyvozovat takové závěry, na které se bude moct někdo spolehnout a stavět na nich	
	vyhledat relevantní zdroje	najít relevantní literaturu a judikaturu , soft law, případně poznatky z praxe; nalézt zdroje i ze souvisejících právních i mimoprávních oborů, je-li to relevantní; nadstandardní práce s elektronickými informačními systémy (nejen ASPI a Beck online, ale i zahraniční databáze) <i>Tuzemské</i> zdroje zpravidla veškeré relevantní, <i>zahraniční</i> v přiměřené míře (veškeré snad ani najít nelze) na doktorské úrovni; použití zahraničních zdrojů je zpravidla nezbytné, často půjde dokonce o zdroje převažující; bez nich je dosažení odborného standardu PhD zpravidla nemyslitelné	při řešení jakéhokoliv (právního) problému je užitečné nejprve zjistit dosavadní stav poznání v dané oblasti; je třeba udělat důkladnou rešerši, aby někdo zbytečně nevymýšlel to, co už vymyšleno bylo, a zároveň aby neopomněl zahrnout a vypořádat se s tím, co by ho samotného nenapadlo nebo co hovoří pro opačné závěry; to přitom zahrnuje i zahraniční zdroje	
	smysluplně s vyhledanými zdroji pracovat	porozumět i nejsložitějším textům , včetně zahraničních; získat z nich relevantní poznatky a použít je (tj. najít pro téma relevantní informace, plně je pochopit , vstřebat, propojit mezi sebou, přetavit je v užitečné výstupy pro dosažení stanoveného cíle)	právní problémy jsou často složité a je třeba umět se v nich vyznat, pokud máme vyvozovat užitečné závěry; většinou je relevantních hodně informací (až moc) a je třeba je vytřídit, a navíc propojovat; to vše se formálně neobejde bez citování	
		schopnost práce s velkým množstvím dokumentů i poznatků najednou; schopnost se v množství poznatků neztratit a nenechat se zahltit		
		schopnost rozišit relevantní od irelevantního, podstatné od nepodstatného, prioritizovat zdroje podle důležitosti		
		korektně citovat – jak obsahově (tzn. např. nedezinterpretovat, nemanipulovat, samozřejmě neplagiovat), tak formálně (dodržet citační normy)	dodržení vědecké etiky; srozumitelnost práce se zdroji pro čtenáře	
vhodně strukturovat	struktura a systematizace celé řešené problematiky, uspořádání myšlenek , nalezení a uspořádání souvislostí	ve složité materií je třeba umět se vyznat, zpravidla ji analyticky strukturovat, jinak je neuchopitelná a neřešitelná		
	volba vhodné struktury textu publikace (disertace) či prezentace, tj. zvolit, v jaké struktuře se o materií bude nejlépe pojednávat v zadaném rozsahu (ne všechny součásti materie se do výsledného textu vejdou; mnohdy samotná struktura materie nabízí více přístupů – od obecného ke zvláštnímu, po jednotlivých složkách, chronologicky, nebo po subjektech,	je třeba zvolit, v jaké struktuře se o materií bude nejlépe pojednávat v zadaném rozsahu (ne všechny součásti materie se do výsledného textu vejdou; mnohdy samotná struktura materie nabízí více přístupů - od obecného ke zvláštnímu, nebo chronologicky, nebo po subjektech, podle frekvence výskytu, podle složitosti apod.), je třeba zvolit jeden vhodný přístup, který určí strukturu textu		

		podle frekvence výskytu, podle složitosti apod.), zpravidla je třeba zvolit vhodný přístup, který předurčí strukturu textu, aby nešlo jen o chaotické vršení (byť zajímavých) myšlenek		
	excelentní zvládnutí metodologie nalézání práva	právně legitimní, ústavně konformní výklad právních norem i právních jednání; korektní subsumpce pod relevantní normy; hodnotové poměrování ; uplatnění právních principů, korektní práce s judikaturou...	samotná podstata právní profese na aplikační úrovni	
	zejména excelentní schopnost argumentace	kriticky pasivní – vyhodnotit publikované argumenty a kriticky zhodnotit jejich právní legitimitu a přesvědčivost ; vyvodit na základě toho vlastní stanovisko, k jakým závěrům a proč se přiklonit; nestačí seskládat, co kdo napsal; rozlišování argumentace de lege lata a de lege ferenda aktivní – schopnost přinést vlastní , dodatečné argumenty k těm již publikovaným	jedna z hlavních právnických dovedností, kterou je třeba ovládat ve všech právních profesích; je třeba kriticky přemýšlet o argumentech již vyslovených a umět je vyhodnotit, ale i umět přinášet argumenty vlastní	
	ukotvení v realitě a vyvození použitelných doporučení	schopnost chápat právo z pohledu reálné aplikace , umět uvádět praktické příklady , nabízí-li pro to téma prostor schopnost nacházet a volit užitečná řešení , je-li to v daném tématu relevantní, např. vhodné smluvní nástroje a jejich konstrukci; či vhodné procesní postupy; schopnost vyhodnocovat užitečnost a výhodnost různých možností z pohledu dotčených subjektů (věřitel - dlužník)	je třeba zamýšlet se nad praktickou efektivitou a užitečností různých možností; pro praxi je důležité vytvářet či volit výhodné možnosti, ne pouze znát nějaké možnosti (byť i to je dobrý začátek)	
	nadstandardní schopnost psaní odborného textu	srozumitelné, přehledné, precizní písemné vyjadřování přesahující úroveň magisterského studia ; odborná úroveň vyjadřování; samozřejmě gramatika a stylistika příslušného odborného „žánru“; schopnost vyjadřovat se výstižně a stručně v omezeném rozsahu	základním komunikačním prostředkem sdělování vědeckých výstupů je písemný text; bez ovládnutí příslušných dovedností je dosažení úspěchu v právní vědě málo pravděpodobné výhodou je navíc umět se vyjadřovat stručně a výstižně	
	ústní prezentace a vystupování	odborně kvalitní, přitom záživná a poutavá ústní prezentace výsledků na konferencích přesvědčivé ústní vyjadřování a kultivované vystupování obecně (na rozumné úrovni i v angličtině) schopnost vyhledávat a účastnit se odborných debat	dalším komunikačním prostředkem je ústní vystoupení, zejména na konferencích a diskusních setkáních; i to je ve vědeckém prostředí velmi užitečné pro možnost sdílení poznatků a odborného rozvoje, i k prezentace vlastních výsledků	konference; diskusní setkání; zahraniční výjezdy
	znalost vědeckého prostředí	v základní míře: vyznat se publikačních pravidlech a hodnocení vědy ; naučit se v tom "chodit" v základní míře: získávání finančních prostředků na vědecké aktivity (vyznat se v grantovém systému, dotacích, komerčním výzkumu apod.)	má-li být absolvent doktorského studia „mladým vědcem“, měl by se vyznat v tom, jak to ve vědeckém prostředí chodí a měl by v něm být připraven přežít, resp. prosperovat	odborné PVP odborné PVP
obor	znalost oboru	hluboké porozumění základním konceptům oboru ; vstřebání potřebných znalostí relevantních pro vědeckou práci v oboru ; zvládnutí speciálních oborových dovedností a postupů je-li to relevantní, propojovat znalosti ze souvisejících právních odvětví, uvědomovat si souvislosti schopnost chápat právo z pohledu reálné aplikace , umět uvádět praktické příklady, chápat aplikaci práva jako konkrétní případy/příběhy; nekumulovat jen znalosti o právní úpravě, ale přemýšlet o jejím použití	kromě psaní disertační práce je náplní doktorského studia též získání znalostí v oboru převyšující úroveň magisterského studia – alespoň ve společném základu a ve vybraných oblastech; bez hlubokého porozumění oboru ostatně ani špičkovou vědeckou práci dělat nelze; jde o prevenci proti tzv. „fachidiocii“ a snahu, aby disertace studentů byly vystavěny na dostatečně širokém základu a nechyběl jim potřebný přesah	odborné předměty

pedagogika	ovládnutí pedagogických dovedností	pedagogické dovednosti – umět i složitou problematiku vysvětlit srozumitelně, přitom záživně; zvolit vhodný obsah, strukturu a formu výuky; najít vhodné příklady; umět zapojit studenty do diskuse, vést diskusi; vypořádávat se s dotazy; umět motivovat a nadchnout studenty; umět ověřovat zvládnutí látky ... + mnohé další	k profilu absolventa doktorského studia standardně patří též schopnost účastnit se v určité míře vysokoškolské výuky; měl by být schopen zapojit se do akademického života nikoliv jen v jeho vědecké části, ale i výukové; nepochybně ale v různé míře u různých studentů (ne každý absolvent DSP musí být připravený pro výuku)	rozvoj pedagogických dovedností
průřezové	další dovednosti typické pro akademické prostředí	na vysoké úrovni ovládat cizí jazyk(y) nezbytné a) pro komunikaci se zahraničními kolegy v daném oboru (zpravidla mluvená a psaná angličtina); b) pro získání důležitých informací v rámci oboru (kromě angličtiny mnohdy čtení i v dalším relevantním jazyce)	mnohé důležité odborné příspěvky k danému tématu jsou v cizím jazyce na vyšší odborné úrovni, než v češtině – jsou-li tyto příspěvky relevantní a jsou-li zároveň příslušné prameny dostupné, je jejich ignorování vědeckým selháním	jazykové předměty; samostudium
		umět poskytovat kvalitní zpětnou vazbu (písemně i ústně)	cesta k odbornému růstu (nejen) v akademickém prostředí je mj. i poskytování (a vnímání) zpětné vazby; bez ní je odborný růst méně efektivní, často nedostatečný	diskusní setkání, konference
		vědecká socializace (navazování kontaktů za účelem např. získávání zdrojů, judikatury, publikování, konzultací, účasti na výuce apod.)	často je užitečné nebyť izolovaný, ale mít kontakty – zejména pro vědeckou aktivitu, ale i pro aktivity v oblasti pedagogické	konference, výjezdy, projekty
		samostatné zvládnutí zahraničního výjezdu či jiné formy internacionalizace	záleží na zvolené formě internacionalizace – účelem ale zpravidla může být získání poznatků o způsobu práce na vědeckém pracovišti, ze kterého je možno si vzít příklad; získání zkušeností v pokročilejším (či prostě jen jiném) prostředí a případný přenos inovací na domácí pracoviště; získání možnosti konzultací odborných či pedagogických témat; získání přístupu ke zdrojům, které by byly jinak nedostupné	stáž či jiná forma internacionalizace
		(zvládat efektivní účast ve vědeckých týmech , je-li to relevantní)	není nezbytné, jen doplňkové – spousta hodnotných výsledků vznikla ryze individuální prací; u některých typů výzkumů to ale bez týmové práce nejde – pak je to nutné	projekty; společné publikace
		zvládání stresu v akademickém prostředí	i akademické prostředí (podobně jako mnohá jiná) je plné stresových situací, na které by absolvent měl být připraven, případně o nich alespoň vědět	všechny aktivity s určenými termíny
		rozvrhnout si práci ve velmi dlouhém časovém období; samostatné plánování větších projektů , včetně disertace; time management	mnohé vědecké aktivity jsou dlouhodobé (i mnohaleté) a je třeba umět efektivně plánovat v čase, jinak nemůže být výstupů nikdy dosaženo	tvorba a plnění semestrálních náplní ISP
		schopnost učit se z vlastních chyb ; opakovaně přezkoumávat vlastní závěry a být připraven je změnit ve světle přesvědčivějších argumentů	akademické prostředí má být ve společnosti vzorem pro otevřené myšlení, připravené ke změně názoru, nikoliv jeho tvrdošíjně obhajobě bez přesvědčivých argumentů	konference, diskusní setkání